

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים
בפני כב' השופט ארנון דראל
עת"מ 14-10-32869-10 חמאדה ואח' נ' רשות האוכלוסין, ההגירה ומעברי הגבול
25 דצמבר 2014

בעניין: 1. חמאדה
2. חמאדה
3. המוקד להגנת הפרט
ע"י ב"כ עו"ד בנימין אחסטרובה

העותרים

נגד

רשות האוכלוסין, ההגירה ומעברי הגבול
ע"י ב"כ עו"ד גילה אשכנזי, פרקליטות מחוז ירושלים

המשיבה

פסק דין

מבוא

1. העותר מס' 1, (להלן: "העותר"), תושב ישראל, נישא בשנת 1993 לעותרת מס' 2 (להלן: "העותרת") אזרחית ירדנית. לבני הזוג נולדו חמישה ילדים, שהם תושבי קבע בישראל. בני הזוג התגוררו בוואדי חומוס, שאינו נכלל בשטח המוניציפלי של ירושלים אך גדר ההפרדה מפרידה בינו לבין השטחים והוא צמוד לצור באהר שנמצאת בתחומה של ירושלים.
2. במהלך השנים הגישו העותרים בקשה לאיחוד משפחות ולמותן אשרה, שניתנה מעת לעת. בשנת 2009 הגיעו העותרים והמשיבה להסכמה במסגרת הליך שהתנהל בבית המשפט העליון (ע"מ 1895/09), שלפיה העותרים יעברו להתגורר בצור באהר, שבשטח ישראל, ובקשתם לאיחוד משפחות תטופל במסגרת ההליך המדורג עד לקבלת מעמד של קבע.
3. החל משנת 2009 פעלו העותרים במסגרת ההליך המדורג וביום 20.2.2011 הונפקה לעותרת אשרת תייר מסוג ב/1. ביום 24.4.2012 הוארך הרישיון שניתן לעותרת לשנה נוספת. ביום 4.4.2013 לאחר שהעותרת סיימה תקופת של 27 חודשים במעמד של תיירת מסוג ב/1 היא הגישה בקשה לשדרוג מעמדה למעמד של תושב ארעי, חמזיק באשרה מסוג א/5.
4. ביום 30.5.2013 נערך ביקור פתע על ידי נציגי המשיבה בבית שבעלות העותרים בוואדי חומוס. טרם הביקור שוחח נציג המשיבה עם מי שהציגה עצמה כעותרת בטלפון.

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

25 דצמבר 2014

בפני כב' השופט ארנון דראל

עת"מ 32869-10-14 חמאדה ואח' נ' רשות האוכלוסין, ההגירה ומעברי הגבול

לאחר כל אלה נערך לעותרים שימוע ובעקבותיו סורבה בקשת העותרים לאיחוד משפחות והחליך המדורג הופסק. ערר שהגישו העותרים על החלטה זו נדחה וכך גם השגה שהגישו לוועדת ההשגה לזרים. מכאן העתירה שלפני, שבה מבקשים העותרים לבטל את ההחלטה להפסיק את החליך המדורג ולדחות את הבקשה למתן מעמד מכוח איחוד משפחות.

5. המשיבה סבורה כי אין עילה להתערב בהחלטת ועדת ההשגה, בהחלטה שניתנה בערר ובהחלטה המקורית, שנשענות כולן על תשתית עובדתית מנהלית ראויה לפיה מרכז החיים של העותרת אינו בצור באהר, שבשטח ירושלים, כפי שהעותרים התחייבו לו במסגרת הערעור שנדון בבית המשפט העליון, אלא בוואדי חומוס שמחוץ לירושלים.

ההחלטה וההליכים שהתנהלו בעקבותיה

6. ההחלטה (נספח ע/10 לעתירה) ניתנה כאמור לאחר השימוע. הנימוק לסירוב היה "אי הוכחת מרכז חיים בתחום המוניציפלי של ירושלים". במסגרת הנימוקים נכתב כי טענת העותרים הייתה שמאז שנת 2009 הם מתגוררים בבית אביו של העותר בצור באהר. הממצאים שאליה הגיעה המשיבה בעקבות ביקור בנכס בוואדי חומוס ביום 30.5.13 ושימוע שנתקיים ביום 24.6.13 היו כי העותרים מתגוררים בוואדי חומוס ולא בצור באהר.

7. קביעה זו התבססה על הנימוקים הבאים:

א. ניסיונות שנערכו לאתר את בני הזוג, העותרים, בדירת המגורים בצור באהר, במספר הטלפון שמסרו לתמיכה בבקשתם לא צלחו.

ב. בסיוור שנערך בבית בוואדי חומוס ביום 30.5.13 עלה כי בני הזוג מתגוררים במקום. בדירה נמצאו סימנים למגורים וביניהם ריהוט מלא, ספרים ומחברות של הילדים, תמונות, ביגוד, כלי רחצה, אוכל. אחיו של העותר, מחמד, מסר כי העותר, ריאד, מתגורר בבית האב בצור באהר ומגיע לנכס בוואדי חומוס בסופי שבוע. גרסתו לא תאמה את ממצאי הסיוור לפיהם בני המשפחה מתגוררים דרך קבע במקום.

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

25 דצמבר 2014

בפני כב' השופט ארנון דראל

עת"מ 32869-10-14 חמאדה ואח' נ' רשות האוכלוסין, ההגירה ומעברי הגבול

ג. בשימוע שנערך ביום 24.6.13 טענו בני הזוג שאינם מתגוררים בנכס בוואדי חומוס כי אם בבית החורים של העותר בצור באהר. כאשר הם נשאלו מדוע הבית בוואדי חומוס מרוהט הם השיבו כי הבית בצור באהר קטן מלהכיל את הריהוט שברשותם ולפיכך הותירו אותו בוואדי חומוס. לטענת המשיבה, טענה זו אינה מתיישבת עם העובדה שבני הזוג רכשו מיטה זוגית ומיטות ילדים לדירת האב בצור באהר. כאשר נשאלו העותרים אודות הביגוד הרב שנמצא בדירה בוואדי חומוס הם השיבו כי מדובר בבגדים ישנים. גם טענה זו נמצאה לא סבירה על ידי המשיבה וכך גם התשובה לעניין כלי הרחצה וביניהם מברשות השיניים הרטובות. התשובה שניתנה לכך הייתה כי בנם של העותרים, מגיע לבית ללמוד לבחינות הבגרות והוא כנראה משתמש בהם. העותרים נשאלו בשימוע גם לעניין האוכל שנמצא במקרר והשיבו כי האוכל משמש את בנם שמגיע לבית. טענות אלה עמדו בסתירה לדברי אחיו של העותר מחמד, שאמר שבני הזוג מגיעים לבית בסופי שבוע.

8. העותרים, באמצעות העותרת מסי' 3, פנו בערר למנהלת הלשכה האזורית למינהל האוכלוסין. בערר הם טענו כי מדובר ב"החלטה אומללה". לטענתם כל המרכיבים של ההחלטה תואמים את גרסתם של העותרים ולפיה הם ממשיכים להשתמש בבית בוואדי חומוס לצד מגוריהם בבית בצור באהר. לטענת העותרים, בערר, הקביעה נעשתה מבלי שנערך סיור מקביל בבית בצור באהר ולכן לא יכולה הייתה המשיבה להגיע למסקנה אליה הגיעה. עמדת העותרים הייתה כי הקביעה שמרכז חייהם אינו בירושלים יכולה לעמוד אלא אם היא מתקבלת לאחר חקירה יסודית הכוללת את הנכס בו הם מתגוררים בצור באהר. בנוסף הם מפנים לכך שבעת הביקור בבית בוואדי חומוס העותרים לא נמצאו בו אלא נדרשו להגיע אליו – דבר התומך בטענה כי אינם מתגוררים בו. אף הפרשנות של שיחות הטלפון עם העותרת אינה נכונה לדעתם של העותרים וכך גם פרשנות ממצאי השימוע.

9. המשיבה דחתה את הערר שהגישו העותרים וחזרה על הנימוקים שניתנו בהחלטה המקורית. בהחלטה ציינה המשיבה כי הסיור לימד על סימנים מובהקים למגורים בדירה בוואדי חומוס – בית מרוהט באופן מלא, בדירה נמצאו מתברות וספרים של הילדים, בגדים, כלי רחצה ומזון. משכך לא מצאה המשיבה מקום לערוך סיור בנכס של אבי העותרים בצור באהר. עוד הפנתה המשיבה לכך שהעותר לא ענה לאף אחת משיחות הטלפון, שנעשו למספר הטלפון שמסר בבית בצור באהר. לאחת השיחות מיום 7.5.13 השיבה אישה שהודתה

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

25 דצמבר 2014

בפני כב' השופט ארנון דראל

עת"מ 32869-10-14 תמאדה ואח' נ' רשות האוכלוסין, ההגירה ומעברי הגבול

כעותרת אולם לא ידעה למסור פרטים אישיים אודותיה, כפי שעולה מתמצית השיחה שמצוטטת בהחלטה. שיחה נוספת לא נענתה ושיחה שלישית נענתה בתשובה שהעותרים הלכו לרופא. מתמצית השיחות למדה המשיבה כי העותרים אינם מתגוררים בבית.

10. המשיבה הצביעה בנוסף על כך שבבית בוואדי חומוס נמצא ציוד בית ספר השייך לא רק לבן ובנוסף כמות האוכל שנמצאה שם הייתה גדולה ונראית כזו שמשמשת יותר מילד אחד המגיע ללמוד בבית במשך מספר שעות.

11. לאחר קבלת הערר פנו העותרים בהשגה לוועדת ההשגה לזרים ובה תזרו ופירוטו את טענותיהם כלפי ההחלטה לדחות את הבקשה לאיתוד משפחות. המשיבה הגיבה להשגה ולאחר הגשת תגובתה ניתנה החלטה.

החלטת ועדת ההשגה מושא העתירה

12. יו"ר ועדת ההשגה סקר בהחלטה את ההליכים שהתנהלו ואת הטענות והחליט לדחותה. הוא הגיע למסקנה כי מהממצאים אותם הביאה המשיבה נחזה באופן ברור כי זו העמיקה וחקרה בעניינם של העותרים. הוא הפנה לנתון חדש שעמד בפני המשיבה ועורר את חשדה והוא היעדרו של שינוי בהיקף צריכת החשמל בבית בוואדי חומוס, בין המועד בו עזבו בני המשפחה את הבית לבין התקופה שלפני כן. בנוסף עוררה חשד שיחה טלפונית עם הבית בצור באהר שהותירה את הרושם כי העותרים מנסים להערים על המשיבה ולהקשות במלאכת הביקור.

13. מכאן נפנה יו"ר ועדת ההשגה לסקור את ממצאי הביקור של נציגי המשיבה בבית בוואדי חומוס. ביקור זה, כך קבע, אינו מותיר מקום לספק כי מרכז חיי העותרים הוא באותו בית והוא בשל שני נתונים: האחד – הממצאים שבבית בוואדי חומוס המראים חיי יום עכשוויים במקום ולא כאלה שהיו לפני תקופה (מברשת שיניים לחה, בנות טריות, מקרר עמוס באוכל למשפחה ועוד); השנייה – דברי בני המשפחה במקום – שנמנעו ממתן תשובות פשוטות בגרסה אחת ברורה וחדה תוך שניתנו שלוש גרסאות משתנות כל העת: היעדר שימוש מוחלט בבית ושימוש בו כמחסן, שימוש בו למגורים בסופי שבוע ושימוש בו למגורי הבן בעת לימודיו. מכלול הנתונים מלמד על חוסר אמינות, ועל כן נקבע "כדי לא

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

25 דצמבר 2014

בפני כב' השופט ארנון דראל

עת"מ 14-10-32869 חמאדה ואת' נ' רשות האוכלוסין, ההגירה ומעברי הגבול

להחמיר עם המשיגים" כי גם אם קיים מרכז חיים לעותרים בצור באהר – ברי כי מרכז החיים העיקרי שלהם הוא בוואדי חומוס. לפיכך נדחתה ההשגה.

הטענות

14. העותרים מדגישים בעתירתם את הרצף הגאוגרפי בין שכונת ואדי חומוס לשכונת צור באהר – שתי שכונות סמוכות ששתיהן נמצאות מהצד הישראלי של גדר ההפרדה. אמנם שכונת ואדי חומוס מצויה בשטח פלסטיני אך היא מנותקת משאר שטחי הגדה המערבית ולפיכך אף זיקותיהם של תושביה הם לישראל. הם סבורים כי ההחלטה אינה נסמכת על ראיות מנהליות מספיקות ואיננה סבירה.

15. לשיטתם של העותרים המדובר בהחלטה העוסקת בבירור ובאופן ישיר בזכויות אדם ולכן מותחם הסבירות הוא צר יחסית. תכלית החקיקה ברורה (שמירת על התא המשפחתי) וההשפעה שלה על זכויות אדם משמעותית. בהיעדר אינטרס סותר, ההחלטה הסבירה לדעתם היא מתן אפשרות לעותרת להמשיך בהליך איחוד משפחות.

16. מהבחינה העובדתית טוענים העותרים כי מרכז חייהם הוא בירושלים – וכי הם מתגוררים ולנים בדירתם בשכונת צור באהר שבשטח ישראל, ילדיהם מתחנכים בבתי ספר בתחומי ישראל, המשפחה מתפרנסת בישראל ומקבלת שירותים בישראל וכך גם עורכת את קניות משק הבית. העותרים מפנים להגדרות מרכז חיים כפי שהן מופיעות בסעיף 1 לפקודת מס הכנסה, לחוק יישום תכנית ההתנתקות, התשס"ה-2005 ולשורה של פסקי דין שבהם ניתנו הגדרות למונח "מרכז חיים".

17. לדידם של העותרים, המבחן המרכזי למרכז חייהם הוא מקום הלינה שלהם – עניין זה לא נבדק על ידי המשיבה שנציגיה הסתפקו בהגעה לנכס בוואדי חומוס שאף נמצא נעול. מכאן שהמשיבה לא עמדה בנטל הכבד המוטל עליה לבטל רישיון שכבר ניתן על ידה. בנוסף, הנתונים החדשים שעליהם נסמכה המשיבה אינם נכונים לדעתם של העותרים:

א. **צריכת החשמל** - בכל הנוגע לצריכת החשמל טוענים העותרים כי נפלה טעות בתיאור הדברים בהחלטה שכן צריכת החשמל שאותה בחנה המשיבה הייתה של דירת העותרים בצור באהר ולא של הנכס בוואדי חומוס (כפי שנלמד מהחלטת ועדת

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

25 דצמבר 2014

פני כב' השופט ארנון דראל

ע"מ 32869-10-14 המאדה ואח' נ' רשות האוכלוסין, ההגירה ומעברי הגבול

ההשגה). העותרים מצביעים על כך שמה שנמצא בפרוטוקול הוא כי הסכום לנתשלוש שמופיע על חשבונות החשמל עבור הדירה בצור באהר, שרשומה על שם אביו של העותר, נמוך ואינו הגיוני נוכח העובדה שמשפחת העותר מונה 14 נפשות. הנתון המופיע בהחלטה לפיו יש אי שינוי בצריכת החשמל בוואדי חומוס לא היה ולא נברא ולכן החלטה המבוססת על נתון שגוי זה אינה יכולה לעמוד.

ב. שיחת הטלפון לדירת העותרים בצור באהר - העותרים טוענים כי העותרת השיבה לשיחה ואף התקשרה מיד לאחר קיומה לעותרת מסי 3. עוד נטען כי התקשר אלמוני, שטען כי הוא מתקשר מלשכת המשיבה, החל לצעוק עליה שהוא יודע שהיא משקרת. היא נבהלה מהשיחה וביקשה לנתק מגע עם הדובר. מכאן ההסבר לכך שהעותרת התחמקה משיחה כנה ומתן מענה לשאלה שנשאלה.

ג. ביקור פקידי המשיבה בנכס בוואדי חומוס והשימוע שנערך לעותרים - לטענת העותרים הם מעולם לא הסתירו כי הם משתמשים בנכס בוואדי חומוס, מתחזקים אותו ונמצאים בו בחלק מהזמן. הנכס משמש אותם כמחסן, הרהיטים והרכוש שלהם מצויים שם והדירה משמשת אותם לצרכיהם אם כי לא למגורים והם אינם לנים שם.

18. נוכח הרדיפה הבלתי פוסקת של המשיבה, כהגדרתם, גמרו העותרים אומר להרחיב את דירתם בצור באהר בשני חדרים נוספים ולהעביר לתוכה את כל רכושם. כתוצאה מכך הדירה בצור באהר מרווחת יותר ובמקביל רוקנו העותרים את הנכס בוואדי חומוס מכל תכולתו.

19. העותרים מצביעים על כך כי הקמת גדר ההפרדה יצרה חיץ פיזי בין ואדי חומוס לבין שאר שטחי הגדה ועל כן יש לראותם, גם אם היו גרים בוואדי חומוס, או למצער גרים שם באופן חלקי, כמי שמרכז חייהם בירושלים. בעניין זה מפנים העותרים לע"מ 1966/09 עטון נ' שר הפנים (22.11.2011) (להלן: "עטון").

20. המשיבה טוענת כי על העותרים הנטל להוכיח מרכז חיים בירושלים והם לא עמדו בו. הראיות המינהליות שהוצגו על ידי המשיבה מספקות לצורך קבלת החלטה שנתקבלה

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

25 דצמבר 2014

פני כב' השופט ארנון דראל

עת"מ 32869-10-14 חמאדה ואח' נ' רשות האוכלוסין, ההגירה ומעברי הגבול

ועל כן אין לעתירה מקום. עוד טוענת המשיבה כי יש לדחות את העתירה גם בשל כך שנמסרו פרטים כוזבים.

21. לגישתה של המשיבה ביתם של העותרים בוואדי חומוס נמצא מתפקד לכל דבר ועניין בעת שנערך בו ביקור, נמצאו בו מוצרי מזון, הבית היה נקי, ספרי הלימוד של הילדים היו בבית והממצאים היו כי העותרים מתגוררים בבית זה. המשיבה טוענת כי בראיון שנערך לאחר הביקור במקום נמצאו סתירות מהותיות בין גרסת העותרים לבין הגרסה של אחיו של העותר וגיסתו שהיו בבית. העותרים לא הצליחו להמציא הסברים לסימנים מובהקים של חיים בבית ומגורים בו, כמו מברשות שיניים שהיו רטובות וספרי הלימוד העדכניים של הילדים.

דיון והכרעה

22. בבסיס העתירה עומדת השאלה, האם קביעתה של המשיבה כי מרכז חיהם של העותרים הוא בוואדי חומוס שמחוץ לשטח המוניציפלי של ירושלים ולא בצור באהר הנמצא בשטח זה – מבוססת דיה על ראיות מנהליות מספיקות ומה משמעות קיומו של "מרכז חיים כפול". אין מחלוקת על כך שהעותרים עשו שימוש בדירה בוואדי חומוס עד שפינו אותה לאחרונה. יש לבחון, אפוא, האם אותו שימוש אכן מביא למסקנה כי הדירה בוואדי חומוס היא מרכז חיהם של העותרים.

23. היסודות לקביעתה של ועדת ההשגה, שהחלטתה עומדת לביקורת שיפוטית היו:

א. נתוני צריכת החשמל בבית בוואדי חומוס, מהם עולה כי לא נצפה שינוי בצריכת החשמל בתקופה לאחר שעזבו את דירתם בוואדי חומוס.

ב. הביקור שערכו נציגי המשיבה בנכס בוואדי חומוס, ושיחות הטלפון שקיימו נציגי המשיבה עם העותרים לפני הביקור - בעניין זה, הדגישה הוועדה את העובדה שבני המשפחה שהיו במקום לא מסרו לנציגי המשיבה הסבר אחיד לממצאים שנמצאו במקום.

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

25 דצמבר 2014

בפני כב' השופט ארנון דראל

עת"מ 14-10-32869-10 מאדה ואח' נ' רשות האוכלוסין, ההגירה ומעברי הגבול

ג. ראיון עם העותרים, במסגרת שימוע שנערך להם לאחר הביקור - מתוך התרשמות שנערכה לשימוע, הדגישה וועדת ההשגה את הסתירות בגרסאות שמסרו העותרים לעניין הימצאותם בבית בוואדי חומס.

24. כפי שאפרט להלן אינני סבור שדי בראיות המנהליות שעליהן נשענה המשיבה כדי להביא למסקנה כי מרכז חייחם של העותרים הוא בוואדי חומס בכלל, ובפרט מקום בו מדובר, גם לשיטתה של ועדת ההשגה, במצב בו לא נשללת האפשרות לקיום שני מרכזי חייחם.

25. למושג "מרכז החייח" שני רבדים – הרובד האובייקטיבי, הבודח את הזיקות הפיזיות של אדם אל מקום מסוים, ולפיו המקום בעל מירב הזיקות הנו מרכז החייח של האדם הנדון; ולצדו, הרובד הסובייקטיבי – העוסק בבחינת הזיקות הנפשיות של האדם אל מקום ספציפי, לרבות כוונתו לגור במקום מסוים בעתיד; הסיבות להימצאותו או להיעדרותו מהמקום; ואף חרגשת השייכות למקום (ראו הסקירה המקיפה בוע' (י-ס) 138/05 גבריאל סלוק נ' ועדת הזכאות לפי חוק יישום התנתקות (28.8.06) (להלן: "סלוק") ותהפניות (סם). למבחן האובייקטיבי ו"למציאות החייח כפי שהתחרשה הלכה למעשה" ניתן מעמד עדיף (בג"ץ 282/88 עווד נ' יצחק שמיר, ראש הממשלה ושר הפנים, פ"ד מב(2) 424, 433 (2006) (להלן: "עווד"). לצד זאת, ל"מרכז החייח" אופי גמיש, שמאפשר הכרה בקיומם של יותר ממרכז חייח אחד וזיקה לשני מקומות שונים (עווד, בעמ' 433; סלוק, פסקה 10). בהקשר זה נקבע למשל, כי גם לינה בירושלים, לתקופה קצובה של שנה, אינה מנתקת כשלעצמה את מרכז החייח של העותר מניסנית, אלא אם נמצא שבתקופה זו היה העותר "קשור לירושלים בזיקות מהותיות ומשמעותיות יותר מאלה שקשרו אותו באותה העת לניסנית" (סלוק, פסקה 16), וכן כי יש להבחין בין "היעדרות ארעית גרידא לבין היעדרות המנתקת את זיקת המגורים הקבועה" (ע"א 4127/95 זלקינד נ' בית זית – מושב עובדים להתיישבות שיתופית בע"מ, פ"ד נב (2) 307, 314-324 (1998) (להלן: "זלקינד")). שיקול נוסף הוא הקרבה הגאוגרפית בין שני מרכזי החייח (ר' עת"מ (בי"ש) 21231-11-13 מוחמד בחיף נ' משרד הפנים (6.2.2014)).

26. ביתם של העותרים בוואדי חומס, מצוי מאות מטרים בלבד מדירתם בצור באהר, כאשר שתי השכונות מצויות "בצידה הישראלי" של גדר ההפרדה, כך שברור שישנה מידת מה של מלאכותיות בהפרדה "המשפטית" של שתי השכונות, הצמודות זו לזו ללא כל הפרדה פיזית, ואשר תושביהן מקיימים הלכה למעשה מרכז חייח משותף בישראל (ר' עטון לעיל,

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

25 דצמבר 2014

בפני כב' השופט ארנון דראל

עת"מ 14-10-32869 חמאדה ואח' נ' רשות האוכלוסין, ההגירה ומעברי הגבול

בפסקה 1 לפסק דינו של השופט אי' לוי; וראה גם, שם, בפסקאות 22, 25 לפסק דינה של הנשיאה די' ביניש).

27. על רקע נסיבות אלו, נראה כי וועדת ההשגה הייתה נכונה לקבל את גרסתם של העותרים לפיה גם הבית בצור בהר מהווה עבורם "סוג של מרכז חיים", אולם לעמדתה, מדובר במרכז "משני" בלבד כאשר "העיקרי" מתקיים בוואדי חומוס:

"למצער, אין מרכז החיים של המשיגים בצור בהר מהווה את מרכז החיים העיקרי של המשיגים. ייתכן והמשיגים מקיימים בבית אבי המשיג שבצור בהר, סוג של מרכז חיים, אך ברור כי בכפר ואדי חומוס, שם מתקיים מרכז חייהם העיקרי של חיי משפחת המשיגים" (שם, עמ' 3 להחלטת וועדת החשגה).

28. הנחה זו, של קיומו של מרכז חיים עיקרי ומרכז חיים משני, חייבה התייחסות עובדתית גם למרכז חייהם ה"משני" של העותרים בצור באהר, אשר תאפשר ללמוד אם אכן מדובר במרכז חיים משני בלבד אך תהחלטות שניתנו מבוססות על ביקור שנערך באחד ממרכזי החיים מבלי שנמסרים נתונים המאפשרים השוואה בין השימוש שנעשה בכל אחד ממרכזי החיים, שגם לשיטת המשיבה וועדת ההשגה קיימים.

29. לא ניתן לשלול את עמדת המשיבה כי מקום בו מוצגת בפני המשיבה תמונה עובדתית חד משמעית ממנה ניתן ללמוד כי העותרים מתגוררים בפועל בדירה בוואדי חומוס, היה בכך די בכדי לקבוע כי שם מרכז חייהם ה"עיקרי" של העותרים. אולם, עיון בממצאים ובראיות המינהליות עליהן ביססה המשיבה את הקביעה בדבר מרכז חייהם ה"עיקרי" של העותרים מגלה כי לא זה מצב הדברים וכי קיימים בקיעים בעוצמת הראיות המנהליות התומכות בהנחה זו.

30. ראשית, הממצאים עליהם הסתמכה המשיבה, מבוססים על ביקור יחיד אשר ערכו נציגיה במהלך היום ועל שיחות הטלפון שקדמו לו. כשהגיעו נציגי המשיבה למקום לא נמצאו העותרים בנכס. אמנם, נציגי המשיבה התרשמו מהריחוט הרב שנמצא בדירה ומהתשאול שנערך לקרובי משפחתם של העותרים אשר עורר את חשדם, אולם בנסיבות המקרה שלפנינו, ונוכח משמעותה של המסקנה אליה הגיעו נציגי המשיבה, ראוי היה כי יאספו אינדיקציות

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

25 דצמבר 2014

בפני כב' השופט ארנון דראל

עת"מ 10-14-32869-10 חמאדה ואח' נ' רשות האוכלוסין, ההגירה ומעברי הגבול

נוספות, זאת בעיקר לאור הדרכים האפשריות לבדיקה יסודית יותר בנושא שכזה (רי-32995-07-12 חסן שואמרה נ' משרד הפנים, (1.1.13)). עוד לא ניתן משקל להעדרם של העותרים מהבית.

31. שנית, קביעת ועדת ההשגה לפיה החלטת המשיב לשנות מהמעמד אשר ניתן לעותרת מקורו ב- "נתון חדש בעל משמעות" אשר נמצא בנתוני צריכת החשמל בבית שבואדי חומוס, אינה מדויקת. אמנם, נושא צריכת החשמל בואדי חומוס עלה בראיון שערכו נציגי המשיב לעותרת ביום 7.10.10, במהלכו נשאלו העותרים מדוע צריכת החשמל בואדי חומוס לא ירדה בתקופה בה הצהירו כי עזבו את הנכס. אולם, עיון בתיק מלמד כי לאחר שהגישו העותרים אישור מחברת החשמל לפיו אין שיעון חשמל על שם העותר בנכס בואדי חומוס התרצו נציגי המשיבה ביום 20.2.11 אושרה בקשת העותרת לאיחוד משפחות וניתנה לה אשרה מסוג 1/ב למשך שנה. בחמשך, ביום 24.4.2012 ניתנה אשרה נוספת למשך שנה נוספת. התנהלות זו של המשיבה מלמדת כי נתון צריכת החשמל בדירה בואדי חומוס לא הצדיק לדעתה את שלילת החכרה במגורי העותרים בצור באחר (ראו והשוו: סלוק, פסקה 15). יש לציין, כי במהלך השימוע שנערך לעותרים ביום 24.6.13, לאחר הביקור בנכס, ביקש דווקא ב"כ העותרים להציג את חשבונות המים והחשמל בואדי חומוס אך נענה כי "שיעון החשמל בשם אחיו מחמד ואינו מלמד דבר. בנוסף, ניתן לראות את צריכת החשמל בצור באחר של האבי" (רי-מש/1 נספח טו בעמ' 2 לפרוטוקול). למרות זאת, הנתונים בדבר צריכת החשמל בבית בצור באחר לא נדרשו כלל על ידי נציגי המשיבה ולא הוזכרו בחלטת ועדת ההשגה.

32. שלישית, עיון בהחלטת ועדת ההשגה וביתר הממצאים בתיק, מלמד כי דווקא הממצאים שנמצאו בנכס בואדי חומוס, המלמדים על "חיי יום יום עכשוויים", לא נזכרו בדו"ח הסיור בנכס מיום 30.5.13. כך למשל, בעוד שהמשיבה וועדת ההשגה נותנות משקל משמעותי לכך שמברשות השיניים שנמצאו היו "רטובות", ורואות בכך את אותו "אקדח מעשן", אין זכר לכך בדו"ח המסכם את הביקור בבית והטענה עלתה לראשונה על ידי פקידת המשיב בשימוע שנערך לעותרת כחודש לאחר מכן, ביום 24.6.13, במהלכו נשאלה: "מדוע אם כן מברשות השיניים היו רטובות?" (מש/1 נספח טו, עמ' 1 לפרוטוקול חקירת העותרת). כך, גם לגבי ממצא "הבגנות הטירות" המוזכרות בהחלטת ועדת ההשגה, ממצא אשר לא הופיע בדו"ח הסיור. יש לציין, כי בשימוע שנערך, טענה נציגת המשיבה בפני העותר כי נמצאו בדירה "בגנות על השולחן", אולם אף היא לא טענה כי נמצאו "בגנות טירות" (שם, בעמ' 1

בית המשפט המחמי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

25 דצמבר 2014

בפני כב' השופט ארנון דראל

עת"מ 14-10-32869 חמאדה ואח' נ' רשות האוכלוסין, ההגירה ומעברי הגבול

לפרוטוקול). היעדר תשתית עובדתית התומכת בממצאים אלה, שעומדים בבסיס החלטת וועדת ההשגה מחליש את המשקל שיש לייחס לאותן עובדות שעליהן נסמכת ההחלטה.

33. רביעית, אשר לריהוט הרב שנמצא בדירה, נראה כי אין בו די בכדי לבסס את המסקנה כי מרכז חיים"העיקרי" של המשיבים הוא בוואדי חומוס. בהקשר זה נקבע "כי עצם קיומה של דירה באזור, גם היא מרוהטת בריהוט מלא ויוקרתי, אינה מהווה, כשלעצמה, הוכחה לאי קיומו של מרכז חיים", זאת "אף עם נעשה בה שימוש, מפעם לפעם" (רי' והשוו עת"מ (י-ם) 497/07 דימה אלדג'אני נ' מדינת ישראל – לשכת מינהל האוכלוסין (10.2.2008) (להלן: "אלדג'אני").

34. בפרשת אלדג'אני, קבע בית המשפט כי עצם העובדה שמרבית הריהוט שבבעלות המשפחה נותר בדירה באזור, בעוד בדירה בישראל נמצא ריהוט דל או בגדים מועטים, "גם אם יש בה כדי להעלות חשד, אין בה די כדי להוכיח, במידת שכנוע מספקת, שהטענה בדבר מרכז חיים בישראל נטענה על יסוד ראיות כוזבות" (שם, פסקאות 5-6). יש לציין שעל אף שטענתם כי התגוררו במקביל בדירה בישראל לא נסתרה, העותרים לא הכחישו כי המשיכו לעשות שימוש, מפעם לפעם, בדירה שבבעלותם בוואדי חומוס ומסרו הסבר סביר, להשארות הרהיטים בדירה, בשל מצוקת המקום בדירתם החדשה בצור באהר.

35. לאור כל זאת, לא מצאתי, על רקע קיומם של שני מרכזי חיים, כי הונחה תשתית מספקת לקביעה כי מרכז החיים העיקרי הוא בוואדי חומוס ולא בצור באהר ועל כן אין מנוס מביטול ההחלטה הדוחה את בקשת העותרים לאיחוד משפחות ולמתן אשרה מסוג א/5.

סיכום

36. אני מקבל את העתירה ומבטל את החלטת ועדת ההשגה מיום 9.9.14 וכתוצאה מכך את החלטת המשיבה מיום 28.7.13 ואת ההחלטה בערר מיום 14.10.13 לדחות את בקשת העותרת לאיחוד משפחות ולהפסקת ההליך המדורג.

37. המשיבה תבחן את בקשתם של העותרים להמשך ההליך המדורג ולמתן אשרה מסוג א/5 מחדש על יסוד האמור בפסק דין זה ותיתן החלטה חדשה בבקשתם בתוך 30 יום ממועד המצאת פסק הדין לידי הפרקליטות.

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

25 דצמבר 2014

בפני כב' השופט ארנון דראל

עת"מ 14-10-32869-10 חמאדה ואח' נ' רשות האוכלוסין, ההגירה ומעברי הגבול

38. אף שהעותרת התקבלה, ובחינתן הספקות שעוררה התנהלותם של העותרים – לא מצאתי לנכון לעשות צו לחוצאות לטובתם.

ניתן היום, ג' טבת תשע"ה, 25 דצמבר 2014, בהעדר הצדדים.

ארנון דראל, שופט